HELSINGBORGS TINGSRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Yttrande

Datum	Diarienummer
2026-11-09	THE 2026/188

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Ju2026/01599

Yttrande över betänkandet ”Ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter” (SOU 2026:42), Ju2026/01599

Helsingborgs tingsrätt har uppmanats att yttra sig över rubricerat betänkande och får – utifrån de aspekter som tingsrätten har att beakta – härmed framföra följande.

Övergripande kommentarer

Betänkandet är välstrukturerat och välskrivet. Utredningens arbete är ambitiöst och insiktsfullt, och relevanta aspekter med förslagen har, såvitt kan bedömas, berörts.

Utredningen har identifierat ett behov av reglering av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter. Såsom förslaget är utformat finns det dock enligt tingsrätten risk för kringgående av det som förslaget försöker hindra. Ett exempel på detta är att den föreslagna lagen inte omfattar tillhandahållande av lös egendom och nyttjanderätter eller utbetalning av ersättning till fysiska personer i egenskap av anställda. Detta skulle kunna hanteras under den fortsatta beredningen av förslaget.

I det följande lämnar tingsrätten synpunkter på vissa enskilda förslag.

Granskningsmyndighet

Tingsrätten ansluter sig till utredningens bedömning att en ny myndighet inte bör inrättas för uppgiften som granskningsmyndighet. I likhet med utredningen konstaterar tingsrätten att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) saknar erfarenhet av brottsbekämpning, ekonomisk analys och granskning av finansiella flöden. Myndighetens namn indikerar inte heller att denna kompetens finns. Under den fortsatta beredningen bör därför övervägas om annan myndighet i stället ska anförtros rollen som granskningsmyndighet.

Administrativa sanktionsavgifter

Det kan ifrågasättas om det för uttagande av sanktionsavgift i de s.k. kringgåendefallen ska vara syftet hos *mottagaren* som ska vara avgörande. En annan ordning skulle exempelvis kunna vara att det är *finansiärens* syfte

som styr. Med ett subjektivt rekvisit kan det nämligen finnas risk för att sanktionsavgift inte kommer att kunna tas ut i kringgåendefallen.

Det framgår inte av betänkandet, såvitt kan utläsas, hur en olovligt mottagen egendom ska hanteras (låt vara att egendomen med största sannolikhet kommer att förverkas för det fall en fysisk person döms för brottet olovligt mottagande av utländsk finansiering). Den fråga som i andra fall inställer sig är om mottagaren ska få behålla egendomen eller om den ska återlämnas till finansiären. Frågan om hur detta ska regleras bör övervägas i den fortsatta beredningen.

Straffansvar och förverkande

Utredningen föreslår att straffskalan för grovt brott bör vara fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Tingsrätten noterar att lagstiftaren genom prop. 2025/26:218 skärpt straffskalorna för flertalet grova tillgrepps-, förmögenhets- och ekobrott. Straffskalan för grovt brott bör harmoniseras till detta och bestämmas till fängelse i lägst ett år och högst sex år.

Vidare föreslår utredningen att gärningar som avser ringa fall ska undantas från straffansvar. I den delen vill tingsrätten framhålla följande. Det är fråga om kriminalisering av ett uppsåtligt brott. Syftet med lagstiftningen är att motverka utländsk finansiering av verksamheter som enligt utredningen kan utgöra ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet och det demokratiska styrelseskicket. I betänkandet lämnas inte några närmare anvisningar om vilka situationer som bör anses vara ringa. Utrymmet för att bedöma ett brott som ringa torde dock vara begränsat. Om ett brott trots detta skulle bedömas som är ringa, torde följden bli att förverkande inte kan komma i fråga. Det innebär att mottagaren, som har gjort sig skyldig till ett uppsåtligt brott som kan utgöra ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet och det demokratiska styrelseskicket, får behålla den mottagna egendomen. Det kan ifrågasättas om detta har varit avsikten.

Övrigt

Tingsrätten har i övrigt ingen erinran mot lämnade förslag.

Lennart Johansson

Abtin Khoshnood

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Lennart Johansson efter föredragning av tingsfiskalen Abtin Khoshnood.